

PERSEPSI IBU BAPA TERHADAP AKTIVITI BELAJAR MELALUI BERMAIN BAGI KANAK-KANAK PRASEKOLAH

Parents' Perceptions of Learning Activities through Play for Preschool Children

Masyetah Munawwarah Abu Bakar Sedek¹, Syaza Hazwani Zaini^{2*}

¹Jabatan Pendidikan Awal Kanak-Kanak, Fakulti Pembangunan Manusia, Universiti Pendidikan Sultan Idris, Tanjong Malim, Perak, Malaysia

²Jabatan Pengajian Pendidikan, Fakulti Pembangunan Manusia, Universiti Pendidikan Sultan Idris, Tanjong Malim, Perak, Malaysia

masyetahmunawwarah@gmail.com¹, syaza@fpm.upsi.edu.my²

***Corresponding Author**

Received: 05 November 2020; **Accepted:** 20 April 2021; **Published:** 05 Jun 2021

To cite this article (APA): Abu Bakar Sedek, M. M., & Zaini, S. H. (2021). Persepsi ibu bapa terhadap aktiviti belajar melalui bermain bagi kanak-kanak prasekolah. *Jurnal Pendidikan Awal Kanak-Kanak Kebangsaan*, 10(2), 35-46. <https://doi.org/10.37134/jpak.vol10.2.4.2021>

To link to this article: <https://doi.org/10.37134/jpak.vol10.2.4.2021>

ABSTRAK

Kajian ini dijalankan untuk mengenal pasti persepsi ibu bapa terhadap aktiviti belajar melalui bermain bagi kanak-kanak prasekolah serta penglibatan mereka dalam aktiviti ini. Kajian tinjauan berbentuk kuantitatif menggunakan sebanyak 45 sampel dalam kalangan ibu bapa kanak-kanak prasekolah di daerah Batu Pahat. Borang soal selidik diadaptasi dari skala *The Parent Play Beliefs Scale (PPBS), Manual and Scoring Guide* (2006) oleh Livy M. Fogle dan Julia L. Mendez. Borang soal selidik yang telah diubahsuai mengikut keperluan dan kesesuaian kajian, diedarkan kepada ibu bapa. Terdapat 2 bahagian di dalam borang ini yang merangkumi soalan berkaitan persepsi dan penglibatan ibu bapa terhadap aktiviti belajar melalui bermain bagi kanak-kanak prasekolah. Data yang diperolehi dianalisis secara deskriptif menggunakan *Statistical Package for the Social Sciences (SPSS)* untuk mendapatkan kekerapan min kedua-dua objektif. Dapatan kajian menunjukkan min keseluruhan persepsi ibu bapa berada pada tahap tinggi iaitu ibu bapa mempercayai belajar melalui bermain adalah sangat baik untuk perkembangan anak-anak mereka dari pelbagai aspek. Penglibatan ibu bapa dalam perkara ini juga menunjukkan mereka cenderung untuk terlibat sama dalam aktiviti belajar melalui bermain bagi anak-anak. Selain dapat membina hubungan yang erat, pencapaian akademik anak-anak juga dapat ditingkatkan. Kajian ini diharapkan dapat membantu guru atau pemilik taska dan tadika memberi idea kepada ibu bapa melakukan aktiviti belajar melalui bermain ketika di rumah agar dapat melihat perkembangan anak-anak.

Kata Kunci: persepsi, penglibatan, kanak-kanak prasekolah, tadika, belajar melalui bermain

ABSTRACT

This study was conducted to identify parents' perceptions of learning activities through play for preschool children as well as their involvement in these activities. A quantitative survey study using 45 samples among parents of preschool children in Batu Pahat district. The questionnaire was adapted from the scale of the The Parent Play Beliefs Scale (PPBS), Manual and Scoring Guide (2006) by Livy M. Fogle and Julia L. Mendez. Questionnaires, which were modified according to the needs and suitability of the study, were distributed to parents. There are 2 sections in this form include questions related to parents' perceptions and involvement in learning activities through play for preschool children. The data obtained were analyzed descriptively using Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) to obtain the mean frequency of both objectives. Findings of

the study show that the overall mean of parental perception is at a high level which parents believe learning through play is very good for the development of their children from various aspects. The involvement of parents in this matter also shows that they tend to be equally involved in learning activities through play for children. In addition to building close relationships, children's academic achievement also can be improved. This study is expected to help teachers or nursery and kindergarten owners by giving ideas to parents to do learning activities through play while at home in order to see the development of children.

Keyword: *perceptions, involvement, preschool children, kindergarten, learning through play*

PENGENALAN

Rata-rata pengamal pendidikan awal kanak-kanak bersetuju kanak-kanak perlu bermain kerana hal tersebut adalah pekerjaan pada peringkat umur mereka. Justeru, sekiranya seseorang kanak-kanak tidak bermain dan tidak berminat untuk bermain berkemungkinan kanak-kanak tersebut mengalami masalah perkembangan. Oleh yang demikian, bermain bukanlah perkara yang janggal pada peringkat prasekolah atau tadika.

Persekitaran yang kondusif dan waktu bermain yang cukup bukan sahaja membentuk perkembangan minda dan sahsiah malah dapat memberi impak positif terhadap pelbagai kemahiran kanak-kanak seperti kemahiran sosial, kemahiran berbahasa dan lain-lain. Menurut Nani Menon selaku Penyelaras Prasekolah Makmal Perkembangan Kanak-Kanak, Pusat Penyelidikan Keluarga, Remaja dan Kanak-Kanak (FACE), Universiti Putra Malaysia (UPM) dalam akhbar Harian Metro atas talian menyatakan, pada masa kini ibu bapa hampir lupa dengan fitrah semulajadi anak-anak mereka iaitu proses bermain dalam peringkat umurnya walaupun sudah dihantar ke sekolah. Justeru, salah satu keperluan penting kanak-kanak telah diabaikan dan perkara adalah membimbangkan.

Pengamal pendidikan awal kanak-kanak, Putri Afzan Maria (2019), dalam penyelidikannya menyatakan pengetahuan dan kemahiran merupakan dua perkara yang penting dalam membina sikap seseorang dan ia perlu diseimbangkan kerana persekitaran bermain akan menyediakan penguasaan terhadap pengetahuan dan kemahiran kearah pembangunan sikap atau karakter. Pengarah Institut Islam Hadhari, Universiti Kebangsaan Malaysia, Fariza Md Sham (2019) berkata dalam sebuah petikan akhbar BHonline bahawa keperluan bermain dalam kalangan kanak-kanak perlu diambil kira kerana ia fitrah kejadian manusia iaitu ketika proses pembelajaran dan perkembangan psikologi baik, kanak-kanak akan berasa gembira yang menjadi kepuasan ketika bermain. Hal ini seterusnya akan mendorong kanak-kanak untuk lebih bersedia menerima sesuatu yang baru iaitu kesediaan untuk belajar pada peringkat sekolah rendah.

Sebagai ibu bapa yang prihatin terhadap perkembangan anak-anak, persepsi mereka terhadap belajar sambil bermain adalah penting. Sebuah kenyataan di dalam akhbar Harian Metro atas talian, daripada Ketua Seksyen Psikoterapi dan Intervensi, Bahagian Kaunseling, UPM, Siti Fatimah Abdul Ghani (2018) berkata, sudah menjadi trend untuk menghantar anak seawal usia enam tahun ke pusat tuisyen semata-mata mahu memastikan anak mereka bersedia untuk ke sekolah sedangkan pada peringkat umur ini, kanak-kanak masih dalam fasa meneroka diri dan tempoh bermain. Ibu bapa bukan sahaja membantu menyediakan persediaan pembelajaran kanak-kanak untuk belajar tetapi berperanan melibatkan diri dalam aktiviti pembelajaran tersebut. Menurut Paezah dan Farida (2017), semakin meningkatnya penglibatan ibu bapa dalam pembelajaran kanak-kanak, maka kecenderungan untuk pencapaian atau perkembangan kanak-kanak juga meningkat adalah tinggi dan begitu juga sebaliknya. Umum

juga mengetahui, kanak-kanak sangat gemar apabila orang dewasa turut serta melibatkan diri untuk bermain bersama mereka.

Pernyataan Masalah

Raudhah Yahya (2019) menyatakan dalam satu petikan akhbar Berita Mediacorp atas talian bertarikh 27 Februari, orang dewasa mungkin gagal melihat pengalaman tersirat yang boleh disifatkan sebagai ‘belajar’ semasa anak-anak bermain dengan *play dough*. Tambahan beliau lagi, orang dewasa kadangkala menganggap anak-anak tidak belajar sesuatu semasa bermain. Beliau mencadangkan agar para ibu bapa menggunakan kaedah ‘playful learning’ apabila mengajar anak-anak di rumah iaitu mewujudkan pembelajaran yang bercirikan permainan menyeronokkan. Justeru, ibu bapa perlulah membenarkan kanak-kanak untuk melakukan aktiviti bermain dengan alat mahupun bahan permainan sekeliling mereka dan bukannya disogokkan dengan telefon pintar berunsur ilmiah sepanjang masa semata-mata demi kecemerlangan akademik.

Menurut Warash *et al.*, (2016), persepsi ibu bapa terhadap bermain amat berkait rapat dengan kekerapan dan kualiti bermain yang akan memberi kesan positif dan kesediaan kanak-kanak ke sekolah rendah. Ibu bapa adalah penting dalam kehidupan seseorang kanak-kanak dan berperanan mewujudkan pengalaman kepada mereka sebelum memulakan pendidikan formal. Ibu bapa sebagai kontak yang paling rapat dan guru terawal bagi kanak-kanak perlu memainkan peranan penting dalam menyediakan anak-anak untuk ke tadika, sekolah rendah dan seterusnya pendidikan yang lebih tinggi.

Sehubungan dengan itu, Jaslinah (2014) dalam kajiannya turut menyatakan telah menjadi senario yang amat ketara di Malaysia dimana ibu bapa dan masyarakat sangat mengutamakan pencapaian kanak-kanak dari segi *intellectual quotient* (IQ). Tidak dapat dinafikan akademik adalah penting pada masa kini. Justeru, penglibatan ibu bapa dalam keutamaan akademik dan masa untuk aktiviti bermain bagi kanak-kanak perlulah seimbang dan teratur agar kanak-kanak sedikit demi sedikit dapat memahami tanggungjawab mereka untuk menimba ilmu.

Penglibatan ibu bapa dalam aktiviti bermain adalah dilihat penting sebagai salah satu cara untuk meluangkan masa bersama anak-anak mereka. Oleh itu, kajian ini bertujuan untuk memberi tumpuan kepada beberapa buah sekolah tadika bagi mengenalpasti persepsi dan penglibatan ibu bapa dalam aktiviti belajar melalui bermain serta fokus akademik yang ditekankan bagi kanak-kanak prasekolah.

Objektif Kajian

1. Menenal pasti persepsi ibu bapa terhadap aktiviti belajar melalui bermain bagi kanak-kanak prasekolah.
2. Mengkaji penglibatan ibu bapa terhadap aktiviti belajar melalui bermain bagi kanak-kanak prasekolah.

Kajian Literatur

Teori Zon Perkembangan Proksimal yang diperkenalkan oleh Lev Vygotsky (1896-1934) merupakan kemampuan seseorang untuk melakukan tugas-tugas dengan berjaya tanpa bimbingan dan bantuan orang dewasa atau rakan sebaya yang lebih mahir dan mempunyai tingkat pengetahuan yang lebih tinggi berbanding individu tersebut. *Scaffolding* adalah berkait rapat dengan Zon Perkembangan Proksimal (ZPP). *Scaffolding* adalah suatu kerangka yang menyokong proses pembelajaran individu. Justeru, *scaffolding* memerlukan orang dewasa atau ibu bapa atau rakan sebaya yang lebih mahir memberikan bimbingan atau bantuan kepada individu yang mengalami ZPP sebagaimana yang diperlukan. ZPP seseorang kanak-kanak perlulah sentiasa diselaraskan dan diubahsuai mengikut kemampuan dan keupayaan yang telah dicapai agar kemahiran baru akan dapat dikembangkan (Jensen, 2010). Aktiviti belajar melalui bermain yang dijalankan dengan adanya penglibatan ibu bapa dapat meningkatkan perkembangan kognitif kanak-kanak yang dibentuk melalui interaksi sosial bersama. Aktiviti belajar melalui bermain yang dijalankan bersama dapat meningkatkan keupayaan kanak-kanak berfikir dan menyelesaikan masalah dalam sesuatu perkara contohnya matapelajaran matematik. Bukan sahaja kognitif malah, perkembangan bahasa dan komunikasi mereka dengan orang dewasa yang lebih mahir dapat meningkatkan kelancaran mereka dalam aspek tersebut. Teknik menyoal antara ibu bapa dengan kanak-kanak akan menggalakkan kepada perbincangan tentang aktiviti yang dijalankan dan dapat memupuk minat serta keseronokan kanak-kanak terhadap aktiviti tersebut. Apabila kanak-kanak dilihat semakin yakin untuk melakukannya sendiri tanpa bantuan, ibu bapa hendaklah mengurangkan sokongan atau bantuan dan pada masa yang sama memberikan mereka lebih peluang untuk pembelajaran sendiri.

Froebel (1782-1852) telah membentuk kurikulum dan kaedah pengajaran awal untuk kanak-kanak iaitu Model Kindergarten Friedrich Froebel. Bermain sebagai satu sumbangan Froebel terbesar dalam pendidikan awal kanak-kanak. Peranan pendidik iaitu ibu bapa atau guru ialah membuat pemerhatian terhadap *natural unfolding* dan menyediakan aktiviti yang membolehkan kanak-kanak belajar apabila mereka mempunyai kesediaan untuk belajar. Froebel juga menekankan kaedah bermain dan belajar melalui praktikal. Menurut beliau, bermain adalah kehidupan dan merupakan tahap yang tertinggi dalam perkembangan kanak-kanak. Bagi melatih kanak-kanak untuk belajar melalui bermain, Froebel telah mencipta alat-alat geometri yang menjadi bahan mainan kanak-kanak yang diberi nama hadiah atau *gifts* dan kurikulum untuk melatih kanak-kanak bekerja yang digelar *occupations* contohnya *yam balls*, *beechwood cubes*, *rectangular prisms* dan lain-lain yang mempunyai kegunaan tersendiri. Froebel sangat mementingkan aspek moral supaya ibu bapa dan guru melatih kanak-kanak melalui kaedah bermain. Oleh itu, selain guru, ibu bapa perlulah menyediakan ‘*gifts*’ dan aktiviti belajar melalui bermain yang sesuai dengan peringkat perkembangan dan usia kanak-kanak samada di dalam rumah mahupun di luar rumah. Tidak hanya bergantung kepada *Froebel gifts* atau bahan sedia ada, ibu bapa perlulah kreatif menggunakan alat permainan berbentuk pendidikan dengan tujuan sama seperti matlamat pendidikan Froebel untuk mengembangkan aspek fizikal, kognitif dan sosial kanak-kanak. ‘*Gifts*’ yang mudah, ringkas dan berkesan untuk pembelajaran kanak-kanak sangat mudah untuk didapati pada masa kini. Tambahan pula, ‘*gifts*’ kini dihasilkan dalam pelbagai bentuk untuk meningkatkan kemahiran kanak-kanak dari aspek berbahasa, pengiraan dan lain-lain.

Model penglibatan ibu bapa oleh Joyce Epstein (2002) dalam Paezah dan Farida (2017) merupakan model yang dirujuk sebagai panduan untuk memahami lebih mendalam tentang peranan ibu bapa atau keluarga dalam pendidikan dan perkembangan kanak-kanak. Model ini

mengetengahkan 6 kategori berkenaan penglibatan ibu bapa di prasekolah iaitu keibubapaan, komunikasi, kesukarelawan, pembelajaran di rumah, membuat keputusan dan kolaborasi dengan komuniti.

Teori Zon Perkembangan Proksimal, Model Kindergarten Friedrich Froebel dan Model Penglibatan Ibu Bapa oleh Joyce Epstein dijadikan sebagai rujukan dalam kajian ini kerana terdapat perkaitan yang sepadan dengan kajian. Teori dan model-model ini berkait rapat dengan kajian yang dikaji sekaligus dapat menyokong dapatan kajian yang jitu serta mengandungi aspek penglibatan ibu bapa dalam pembelajaran kanak-kanak sebagai sesuatu yang penting dalam perkembangan kanak-kanak. *Scaffolding* dalam ZPP merupakan suatu proses dalam pembelajaran seseorang individu iaitu dari segi bimbingan, sokongan atau bantuan yang diberikan dan ditunjuk ajar oleh orang dewasa atau lebih berkemahiran dalam sesuatu perkara yang dilakukan. Ini menunjukkan ibu bapa perlu melibatkan diri dalam aktiviti atau pembelajaran anak-anak untuk meningkatkan pelbagai kemahiran lain anak-anak mereka. Model Kindergarten Friedrich Froebel pula menekankan pembelajaran bermain bagi kanak-kanak yang dibantu dengan alat tertentu. Dalam sesuatu keadaan, alat ini boleh menjadi sokongan dan bantuan kepada kanak-kanak untuk meningkatkan kemahiran atau mengasah minda mereka. Model Penglibatan Ibu Bapa oleh Joyce Epstein juga menyatakan penglibatan ibu bapa dalam aktiviti anak-anak mempunyai kepentingan tersendiri contohnya dari segi komunikasi, kesukarelawan ibu bapa dan juga pembelajaran di rumah.

Kajian oleh Muhammad Shakandar Ali *et al.* (2019) berkaitan pembelajaran secara bermain dalam penyelidikan kualitatif mendapati sebilangan besar ibu bapa bersetuju kanak-kanak akan belajar sesuatu melalui bermain contohnya mengawal emosi, membuat pilihan, kemahiran menyelesaikan masalah dan lain-lain. Dapatan juga menunjukkan terdapat penglibatan dalam aktiviti bermain anak-anak mereka iaitu dengan rakan sebaya, adik beradik, ibu bapa dan ahli keluarga yang lain. Sehubungan dengan itu, kebanyakan ibu bapa mengatakan institusi pendidikan perlulah menyediakan bahan permainan yang mencukupi serta persekitaran yang selamat untuk anak-anak mereka. Selain itu, terdapat juga ibu bapa yang mengesyorkan untuk diwujudkan taman permainan, muzium dan kebun untuk kanak-kanak.

Kajian oleh Ngu (2017) dijalankan untuk mengenalpasti jenis gaya keibubapaan, tahap penglibatan ibu bapa, kecerdasan emosi dan pencapaian akademik serta pengaruhnya terhadap pencapaian akademik di Limbang, Sarawak. Borang soal selidik yang diedarkan mendapati hampir semua ibu bapa menggunakan gaya keibubapaan otoritatif. Penglibatan ibu bapa dan kecerdasan emosi adalah sangat memuaskan manakala tahap pencapaian akademik pula adalah sederhana. Hasil kajian menunjukkan kedua-dua faktor gaya keibubapaan dan penglibatan ibu bapa mempunyai pengaruh yang signifikan ke atas pencapaian akademik dan kecerdasan emosi. Namun, tidak terdapat pengaruh yang signifikan antara kecerdasan emosi dengan pencapaian akademik.

METODOLOGI

Reka Bentuk Kajian

Kajian ini berbentuk tinjauan dengan menggunakan data kuantitatif yang dikumpulkan melalui borang soal selidik. Data yang diperolehi dari tinjauan persepsi dan penglibatan ibu bapa ini kemudiannya akan dianalisis.

Sampel Kajian

Saiz persampelan bagi kajian dirujuk menggunakan carta Krejcie dan Morgan (1970) iaitu apabila populasi kajian adalah 50 maka, sebanyak 44 sampel yang diperlukan untuk menganalisis data. Sampel kajian yang dipilih adalah dari kalangan ibu bapa yang mempunyai anak sedang bersekolah di tadika daerah Batu Pahat, Johor. Seramai 44 orang sampel terlibat dalam kajian ini untuk menjawab borang soal selidik berkaitan persepsi ibu bapa terhadap pembelajaran sambil bermain dalam kalangan kanak-kanak prasekolah tersebut.

Instrumen Kajian

Borang soal selidik yang digunakan dalam kajian ini adalah dibina dan diubahsuai dengan merujuk kepada skala *The Parent Play Beliefs Scale (PPBS)*, *Manual and Scoring Guide* oleh Fogle dan Mendez (2006). Beberapa soalan berkenaan persepsi dan penglibatan ibu bapa telah dibina dan diubahsuai mengikut keperluan pengkaji. Kandungan borang soal selidik disusun dengan amat ringkas dan tidak membebankan ibu bapa untuk menjawabnya.

Borang soal selidik mengandungi 3 bahagian iaitu A, B dan C. Bahagian A direka oleh pengkaji bagi mendapatkan maklumat demografi responden iaitu umur, tahap pendidikan, sektor, pekerjaan, umur anak samada 5 atau 6 tahun dan purata masa yang diperuntukkan kepada kanak-kanak untuk bermain dalam sehari. Seterusnya, bahagian B pula merupakan soalan pilihan jawapan yang menggunakan skala likert 1 (sangat tidak bersetuju) hingga 5 (sangat setuju) sebanyak 20 soalan yang berkaitan persepsi ibu bapa terhadap sokongan bermain dan fokus akademik. Bahagian C juga menggunakan skala likert 1 (sangat tidak bersetuju) hingga 5 (sangat setuju) yang mengandungi 15 soalan berkaitan penglibatan ibu bapa dalam aktiviti bermain bagi kanak-kanak.

Prosedur Pengumpulan Data

Prosedur pengumpulan data adalah penting untuk mendapatkan data dan maklumat yang lengkap agar kajian yang dijalankan dapat mencapai objektif dan menjawab persoalan kajian. Pengumpulan data dimulai dengan membina borang soal selidik yang bertujuan mendapatkan data kajian. Borang soal selidik telah diubahsuai mengikut keperluan dan kesesuaian kajian daripada borang yang asal tetapi masih berada di dalam skop yang betul. Seterusnya kesahan perlu dibuat terhadap borang soal selidik tersebut oleh pakar-pakar yang berkenaan. Kemudian, pengkaji menjalankan kajian dengan mengedarkan borang soal selidik kepada responden/ sampel kajian yang sebenar. Borang soal selidik diedarkan secara rawak kepada ibu bapa kanak-kanak yang bersekolah di prasekolah lokasi kajian secara atas talian iaitu dengan menggunakan aplikasi *Google Form* bagi memudahkan ibu bapa dan pengkaji. Terakhir, borang soal selidik yang telah dijawab oleh sampel dianalisis. Pengkaji mengumpulkan data-data dan diterjemahkan secara terperinci dalam bentuk kuantitatif dengan menggunakan aplikasi *Microsoft Excel* dan *Statistical Package for the Social Sciences (SPSS)*.

Kaedah Analisis Data

Kaedah menganalisis data adalah berdasarkan objektif dan persoalan kajian yang telah ditetapkan pada awal kajian dijalankan. Data dianalisis secara statistik dengan menggunakan aplikasi *Microsoft Excel* dan *Statistical Package for the Social Sciences (SPSS)* bagi menterjemah data yang diperolehi daripada instrumen kajian iaitu borang soal selidik. Kekerapan min bagi kedua-dua objektif kajian dinyatakan berdasarkan item soalan yang dikemukakan. Data yang dianalisis secara deskriptif tersebut digunakan untuk menjawab persoalan berkaitan persepsi ibu bapa terhadap pembelajaran sambil bermain dalam kanak-kanak prasekolah.

DAPATAN KAJIAN

Dapatan secara deskriptif mmbincangkan nilai min, sisihan piawai dan peratusan bagi setiap persoalan kajian yang dikemukakan. Jadual dibawah digunakan untuk menentukan tahap nilai min bagi setiap item dibincangkan. 5 tahap skor purata yang dinyatakan untuk dikategorikan seterusnya diinterpretasikan dengan teliti.

Jadual 1

Interpretasi Skor Purata ke Dalam 5 Tahap

Skor Purata	Interpretasi
1.00 hingga 1.89	Sangat rendah
1.90 hingga 2.69	Rendah
2.70 hingga 3.49	Sederhana
3.50 hingga 4.29	Tinggi
4.30 hingga 5.00	Sangat tinggi

Sumber: Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Dasar Pendidikan (BPPDP) (2006b). *Pelan Induk Pembangunan Pendidikan (PIPP)*.

Persepsi Ibu Bapa terhadap Aktiviti Belajar melalui Bermain bagi Kanak-kanak Prasekolah

Dapatan kajian bagi Objektif 1, analisis menunjukkan item ‘Bermain adalah aktiviti menyeronokkan bagi anak saya’ mencatatkan nilai skor min paling tinggi iaitu 4.56 dengan sisihan piawai 0.50. Bagi item ini, seramai 25 orang responden (55.6%) telah sangat bersetuju dan 20 orang responden (44.4%) pula hanya setuju manakala tiada responden memilih skala tidak pasti, tidak setuju dan sangat tidak setuju. Ini bermakna ibu bapa mengakui anak-anak mereka seronok melakukan aktiviti bermain di rumah.

Skor min terendah adalah pernyataan ‘Anak saya tidak perlu bermain dengan ahli keluarga yang lain’ dengan min 1.82 dengan sisihan piawai 1.1. Bagi skala sangat setuju dan setuju masing-masing dinyatakan oleh 2 orang responden (4.4%), 3 orang responden (6.7%) menyatakan mereka tidak pasti dengan pernyataan ini, 17 orang responden (37.8%) pula memilih tidak bersetuju dan 21 orang responden (46.7%) berasa sangat tidak setuju dengan

pernyataan ini. Ini menunjukkan ibu bapa faham anak-anak mereka perlu bermain dan bergaul dengan ahli keluarga yang lain dan bukannya bermain berseorangan sepanjang masa.

Jadual 2

Persepsi Ibu Bapa terhadap Aktiviti Belajar melalui Bermain bagi Kanak-kanak Prasekolah

Item	Pernyataan	STS (%)	TS (%)	TP (%)	S (%)	SS (%)	Min	SP
B1	Bermain adalah aktiviti menyeronokkan bagi anak saya.	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	20 (44.4)	25 (55.6)	4.56	0.50
B2	Bermain dapat membantu anak saya meningkatkan kemahiran sosial seperti bekerjasama dan berkawan.	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	26 (57.8)	19 (42.2)	4.42	0.50
B3	Melalui bermain, anak saya memperoleh kemahiran baru.	0 (0.0)	1 (2.2)	1 (2.2)	23 (51.1)	20 (44.4)	4.38	0.66
B4	Waktu bermain menjadi keutamaan ketika di rumah.	1 (2.2)	12 (26.7)	9 (20.0)	14 (31.1)	9 (20.0)	3.40	1.16
B5	Anak saya perlu belajar dan bukannya bermain dengan kanak-kanak lain.	9 (20.0)	14 (31.1)	11 (24.4)	5 (11.1)	6 (13.3)	2.67	1.30
B6	Anak saya tidak perlu bermain dengan ahli keluarga yang lain.	21 (46.7)	17 (37.8)	3 (6.7)	2 (4.4)	2 (2.2)	1.82	1.10
Nilai keseluruhan							4.74	0.45

Penglibatan Ibu Bapa terhadap Aktiviti Belajar melalui Bermain bagi Kanak-kanak Prasekolah

Dapatan kajian Objektif 2 menunjukkan analisis item ‘Bermain bersama dapat membantu saya membina hubungan yang baik dengan anak saya’ mencatatkan nilai skor min tertinggi iaitu 4.47 dengan sisihan piawai 0.51. Bagi item ini, seramai 21 orang responden (46.7%) menyatakan sangat setuju dengan pernyataan tersebut, 24 orang responden pula menyatakan setuju dengan peratusan 53.3%. Manakala, tiada responden menyatakan tidak pasti, tidak setuju dan sangat tidak setuju dengan pernyataan ini. Ini bermaksud ibu bapa dengan sengaja melibatkan diri mereka untuk melakukan aktiviti bermain dengan kanak-kanak dengan tujuan untuk mengeratkan hubungan dengan anak-anak mereka dan pada masa yang sama dapat meluangkan masa bersama.

Min terendah adalah 3.02 dengan catatan sisihan piawai 1.11 iaitu bagi item ‘Anak saya menunjukkan reaksi gembira apabila saya menyertainya bermain’. Seramai 21 orang responden (46.7%) telah menyatakan sangat setuju, 22 orang responden (48.9%) telah bersetuju dengan item ini, responden bagi skala tidak pasti adalah seramai 2 orang (4.4%) manakala, tiada responden menyatakan tidak setuju dan sangat tidak bersetuju. Ini bermakna kebanyakan ibu bapa dapat mengenalpasti emosi gembira anak-anak apabila mereka menyertainya bermain.

Jadual 3

Penglibatan Ibu Bapa terhadap Aktiviti Belajar melalui Bermain bagi Kanak-kanak Prasekolah

Item	Pernyataan	STS (%)	TS (%)	TP (%)	S (%)	SS (%)	Min	SP
C1	Bermain bersama dapat membantu saya membina hubungan yang baik dengan anak saya.	0 (0.0)	0 (0)	0 (0)	24 (53.3)	21 (46.7)	4.47	0.51
C2	Anak saya sangat seronok apabila kami melakukan aktiviti belajar melalui bermain bersama.	0 (0.0)	0 (0)	2 (4.4)	23 (51.1)	20 (44.4)	4.40	0.59
C3	Saya dan anak gembira melakukan aktiviti bermain bersama.	0 (0)	0 (0)	1 (2.2)	28 (62.2)	16 (35.6)	4.33	0.55
C6	Mengajar anak berkaitan nombor dan huruf adalah lebih bermanfaat daripada membenarkan mereka bermain.	2 (4.4)	9 (20.0)	10 (22.2)	15 (33.3)	9 (20.0)	3.44	1.16
C5	Saya gemar membaca bersama anak berbanding melakukan aktiviti bermain.	0 (0.0)	8 (17.8)	16 (35.6)	15 (33.3)	6 (13.3)	3.42	0.94
C4	Anak saya menunjukkan reaksi gembira apabila saya menyertainya bermain.	0 (0)	0 (0)	2 (4.4)	22 (48.9)	21 (46.7)	3.02	1.11
Nilai keseluruhan							4.04	0.51

PERBINCANGAN DAN IMPLIKASI KAJIAN

Dapatan daripada objektif bagi persoalan pertama yang mempunyai min tertinggi menunjukkan ibu bapa mempersetujui bermain adalah aktiviti menyeronokkan bagi anak-anak mereka. Dapatan ini bertepatan dengan dapatan kajian Muhammad Shakandar Ali *et al.* (2019) iaitu responden mengatakan ‘bermain bermaksud keseronokan dan kegembiraan’, ‘bermain adalah menyeronokkan, apa sahaja yang kanak-kanak lakukan untuk keseronokkan itu adalah bermain’, dan responden lain turut menyatakan ‘pekerjaan yang membuatkan kanak-kanak gembira adalah bermain’. Dapat disimpulkan bahawa ibu bapa tahu kanak-kanak memerlukan keseronokkan dan kegembiraan ketika umur ini dan bukannya tertekan dengan perkara yang tidak sepatutnya mereka fikirkan. Zaman kanak-kanak merupakan tempoh masa untuk kanak-kanak itu belajar dan lalui dengan gembira, ceria dan aktif. Justeru, kanak-kanak sepatutnya menghabiskan masa mereka dengan bermain yang dapat mendatangkan faedah kepada perkembangan diri, emosi dan intelektual mereka.

Sehubungan dengan itu, min terendah di mana ibu bapa memilih skala ‘sangat tidak setuju’ atas pernyataan ‘Anak saya tidak perlu bermain dengan ahli keluarga yang lain. Kedua-dua pernyataan ini adalah saling berkait dan bertepatan dengan dapatan kajian yang dijalankan

oleh Jaslinah (2014) yang turut menyatakan aktiviti bermain bukan sahaja aktiviti yang menyeronokkan kanak-kanak malah secara tidak langsung merangsang kanak-kanak mengembangkan kemahiran sosial mereka. Berkenaan dengan perkembangan kemahiran sosial kanak-kanak pula, ini menjadikan 'Bermain dapat membantu anak saya meningkatkan kemahiran sosial seperti bekerjasama dan berkawan' juga dapat disokong dengan dapatan kajian tersebut. Turk (2015) dalam dapatan kajian beliau turut mendapati ibu bapa menyatakan bermain adalah peluang terbaik untuk melibatkan kanak-kanak dalam interaksi sosial yang diperlukan dan sumber penting untuk pembelajaran dan perkembangan individu secara umum. Ini bermakna majoriti ibu bapa sebagai responden dalam kajian ini mempunyai tahap pengetahuan dan pandangan bahawa dengan bermain bersama ahli keluarga yang lain dapat meningkatkan kemahiran sosial anak-anak mereka. Hal ini kerana dengan bermain kanak-kanak secara tidak langsung akan berinteraksi antara satu sama lain.

Interpretasi data bagi kedua-dua objektif dianalisis dengan berdasarkan jadual Interpretasi Skor Purata Ke Dalam 5 Tahap yang diperolehi daripada Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Dasar Pendidikan (BPPDP) (2006b). *Pelan Induk Pembangunan Pendidikan (PIPP)*.

Min keseluruhan bagi dapatan ini mencatatkan 4.74 menunjukkan persepsi ibu bapa berada pada tahap yang tinggi. Ibu bapa di 2 buah sekolah tadika yang terlibat mempercayai belajar melalui bermain dalam kalangan kanak-kanak 5 dan 6 tahun adalah sangat baik untuk perkembangan anak-anak mereka dari pelbagai aspek. Ibu bapa berpendapat bermain adalah perkara yang menyeronokkan seperti yang dinyatakan oleh Jaslinah (2014) dalam kajiannya iaitu bermain aktiviti yang menyeronokkan kanak-kanak. Pekerjaan yang menyeronokkan ini bukanlah pekerjaan yang sia-sia kerana setiap perkara yang dilakukan kanak-kanak akan memberikan pengalaman kepada mereka dalam pelbagai sudut. Rentetan dengan itu, jika kanak-kanak diberikan ganjaran yang disukai berupa bermain sebagai motivasi kepada pencapaian mereka sedikit sebanyak dapat meningkatkan motivasi mereka untuk belajar dan memperoleh pengalaman.

Daripada objektif kedua, dapatan menunjukkan ibu bapa melibatkan diri melakukan aktiviti bermain bersama anak-anak mereka. Pernyataan yang dipersetujui ibu bapa iaitu 'Bermain bersama dapat membantu saya membina hubungan yang baik dengan anak saya', selain bertujuan mengeratkan hubungan dengan anak-anak. Dapatan daripada kajian Fauziah *et al.* (2014) turut menyatakan penglibatan ibu bapa di rumah adalah sesuatu tindakan dan peranan yang baik dan diperlukan oleh semua kanak-kanak. Dapatan kajian turut menunjukkan aspek aktiviti kanak-kanak merupakan aktiviti yang banyak dilakukan oleh ibu bapa maka, ini jelas menunjukkan ibu bapa melakukan sesuatu yang sesuai dengan perkembangan kanak-kanak seperti bermain dan membantu anak-anak mengemas barang permainan. Dalam konteks ini, penglibatan ibu bapa dalam pembelajaran anak-anak secara tidak langsung dapat membantu anak-anak menguruskan emosi, perlakuan dan pemikiran mereka seperti menghormati, berkata sopan, bertukar pendapat tentang perkara yang dimusykilkan dan sebagainya.

Min terendah adalah pernyataan 'Mengajar anak berkaitan nombor dan huruf adalah lebih bermanfaat daripada membenarkan mereka bermain'. Ibu bapa berkemungkinan ada alasan tersendiri yang menjadikan mereka lebih mengutamakan aktiviti akademik berbanding aktiviti bermain. Hal ini kerana, dapatan dalam kajian Mohammad Albatatatieh (2018) turut menyatakan akibat sistem perkembangan yang meletakkan syarat, pada tahap tadika kanak-kanak wajib mengetahui kemahiran membaca dan menulis. Justeru, ini menjadikan ibu bapa

meletakkan had untuk anak-anak mereka bermain dan pada masa yang sama perlu mengutamakan aktiviti akademik. Namun begitu, ada kemungkinan juga ibu bapa berasa keliru dengan kepentingan kedua-dua perkara samada memilih keperluan bermain atau akademik. Natijahnya, sekiranya ibu bapa yang terlibat dalam kajian ini mempunyai pendapat sedemikian maka, tidak hairanlah mereka lebih mementingkan penglibatan dalam aktiviti akademik anak-anak berbanding bermain.

Min keseluruhan bagi dapatan ini adalah 4.04 dan berada pada tahap yang tinggi. Hal ini menunjukkan ibu bapa cenderung untuk terlibat sama dalam aktiviti bermain bersama anak-anak mereka. Selain dapat membina hubungan yang erat, pencapaian akademik anak-anak juga dapat ditingkatkan. Dapatan kajian Ngu (2017) turut menyatakan penglibatan ibu bapa mempunyai pengaruh yang signifikan ke atas pencapaian dan kecerdasan emosi anak-anak. Justeru, penglibatan ibu bapa dalam aktiviti pembelajaran anak-anak bertindak sebagai motivasi kepada kanak-kanak tersebut dalam akademik. Hal ini kerana adanya tindakan sokongan, bimbingan, dorongan dan hubungan yang erat daripada ibu bapa dan keluarga yang mengambil tahu akan perkembangan dan peningkatan kemahiran pada diri kanak-kanak seperti yang dinyatakan dalam teori ZPP iaitu *scaffolding*.

Kajian ini diharapkan untuk membantu ibu bapa sedar akan kepentingan mereka untuk melibatkan diri bukan sahaja dalam aktiviti belajar melalui bermain di rumah tetapi juga dalam semua pembelajaran dan perkembangan anak-anak. Ibu bapa merupakan guru pertama kanak-kanak, maka diakui pembelajaran dan aktiviti di rumah adalah penting. Aktiviti belajar melalui bermain bukan sahaja bergantung kepada bahan mautod tetapi juga permainan multimedia interaktif atau juga dikenali sebagai kit media dalam media elektronik. Seiring dengan perkembangan teknologi, ibu bapa boleh menjadikan media elektronik sebagai medium untuk aktiviti belajar melalui bermain bagi kanak-kanak. Dengan ini, ibu bapa juga dapat meninjau perkembangan kanak-kanak mereka dalam akademik.

Selain itu, pengkaji berharap kajian ini juga dapat membantu guru atau pemilik taska dan tadika untuk menggalakkan penglibatan ibu bapa dalam pembelajaran aktiviti belajar melalui bermain ketika di rumah tambahan pula pada waktu PKP pada musim negara dilanda COVID-19 yang mana ibu bapa dan anak-anak dapat meluangkan masa bersama melakukan pelbagai aktiviti bermain dan akademik. Idea dan pendapat yang diberikan kepada ibu bapa dapat membantu mereka melihat perkembangan anak-anak.

KESIMPULAN

Berdasarkan kajian yang telah dijalankan, pengkaji berpendapat persepsi ibu bapa terhadap aktiviti bermain bagi kanak-kanak prasekolah adalah berada pada tahap yang sangat baik. Ibu bapa faham akan kepentingan anak-anak mereka untuk bermain bagi perkembangan bahasa, kemahiran sosial dan lain-lain. Ibu bapa juga perlu sentiasa melibatkan diri selain mengawasi aktiviti bermain yang dilakukan anak-anak mereka. Rentetan itu, penglibatan mereka penting bagi membentuk sikap kanak-kanak ketika bermain dari segi emosi, kelakuan, sikap dan lain-lain. Kajian ini diharapkan dapat memberikan pihak yang berkenaan maklumat dan informasi yang berguna untuk digunakan dalam kajian akan datang.

RUJUKAN

- Fauziah, H. J., Fairuz, H., Noraini, I., & Nazariah, A. S. (2014). Penglibatan ibu bapa dalam pendidikan awal kanak-kanak di pusat anak permata negara. *Jurnal Pendidikan Awal Kanak-Kanak Kebangsaan*, 3, 36 - 61. <http://ojs.upsi.edu.my/index.php/JPAK/article/view/778>
- Fogle, L. M., & Mendez, J. L. (2006). *The Parent Play Beliefs Scale (PPBS): Manual and scoring guide*.
- Jaslinah Makantal. (2014). *Perkembangan kemahiran sosial kanak-kanak melalui bermain: Satu kajian kes di sebuah prasekolah*. (Ijazah Sarjana Pendidikan). Universiti Pendidikan Sultan Idris, Perak
- Jensen, D. M. (2010). *Parental perspectives of play with preschool children*. (Departmental Honors). Utah State University, Logan.
- Mohammad Albatatineih. (2018). Perception of parents towards children's play: A comparative study of perspectives of Jordanians and Syrian refugees: *British Journal of Humanities and Social Sciences*, 19(2).
- Muhammad Shakandar Ali, Kamrul Qader Chowdhury, & AKM Obaydullah. (2019). *Parents' perception towards play based learning of 3-5 years old children*. 1(12).
- Ngu L. S. (2017). *Pengaruh gaya keibubapaan. Penglibatan ibu bapa dan kecerdasan emosi terhadap pencapaian akademik di Limbang, Sarawak* (Tesis PhD). Universiti Utara Malaysia.
- Paezah, A. H., & Faridah, Y. (2017). Kepentingan penglibatan ibu bapa dalam aktiviti pembelajaran kanak-kanak di prasekolah. *Persidangan Antarabangsa Sains Sosial & Kemanusiaan*. 1-9
- Putri Afzan Maria Zulkifli. (2019). *Ada apa dengan bermain*. EYTC Group & Resources Sdn. Bhd.
- Turk, K. (2015). *Parents' beliefs and attitudes about a play curriculum*. (Tesis Doktor Falsafah). Kent State University College and Graduate School, Ohio.
- Warash, B. G., Root, A. E., & Doris, M. D. (2016). Parents' perceptions of play: A comparative study of spousal perspectives. *Journal of Early Child Development and Care*, 187, 958-966.